

טהרה חלה בשביעי או בשמיני:

מאי טעמא דרבי, הסובר: נזירות טהרה משמיני הוא דחיילא?

כי אמר קרא: "וכפר עליו מאשר חטא על הנפש" דהיינו קרבן טומאה, והדר [ואחר כך] "וקדש את ראשו" דהיינו שיתחיל למנות נזירות טהרה.⁽⁵⁾

ורבי יוסי ברבי יהודה — הסובר: מיום השביעי אחר הזאה וטבילה מתחיל הוא למנות נזירות טהרה — מה הוא טעמו?

אם כן — שאינו מתחיל למנות אלא ביום השמיני — **לימא קרא**: "וקדש את ראשו" בלבד, ואנו נדע שאחר הכפרה על הנפש מתחיל הוא למנות, שהרי כן הוא סדר הכתובים —

י"ח-ב ו"ביום החווא" — שאמרה תורה — **למה לי!**

אלא בהכרח: **אם** "ביום ההוא" אינו ענין לשמיני שהרי כבר נאמר: "וכפר עליו" והדר "וקדש", תנחו ענין לשביעי.

ומקשינן: **ורבי נמי**, הכתיב "ביום ההוא"? כלומר: "ביום ההוא" למה לי!?

ומפרשינן: **אמר לך רבי**:

ההוא להכי הוא דאתא [לזה בא הכתוב], **לומר לך**: כיון שהגיע ה"יום ההוא" שהוא יום השמיני, הרי הוא מתחיל למנות נזירות טהרה ואף על פי שעדיין לא הביא קרבנותיו.

וללמדך שלא תאמר: הרי כתיב "וכפר עליו מאשר חטא על הנפש" והדר "וקדש את ראשו", ומשמע קודם יכפר ואחר ימנה נזירות טהרה; לפיכך קא משמע לן "ביום ההוא" — דהיינו יום הבאת קרבנותיו — שמתחיל למנות נזירות טהרה מבוקרו של יום השמיני.⁽¹⁾

החיוב חופף.

5. משמע לכאורה, שלרבי אינו מתחיל למנות נזירות טהרה רק אחר הבאת קרבנותיו, אבל אינו כן כמפורש בהמשך הגמרא, שאין הקרבנות מעכבים לדעת רבי.

והרא"ש גרס: אימתי וקדש את ראשו בזמן שכפר, כלומר בזמן הראוי לכפרה אף אם לא כיפר.

1. בתוספות [בסוף העמוד] הקשו: מנין לנו דלרבי דרשינן "אף על פי שלא הביא קרבנותיו כלל", והרי אפשר שסובר רבי ש"ביום ההוא" בא לומר "אף על פי שלא הביא את כל קרבנותיו" ולמעט את העולה או את האשם שאינן מעכבות, וכפי שאכן סוברים תנאים

להביא קרבן קודם שאירעה טומאה שניה הרי הוא חייב בשתי קרבנות, ואם לא יצתה שעה זו קודם, הרי הוא נפטר בקרבן אחד: האחד: משום ששתי הטומאות כטומאה אריכתא דמיא, וצריך התחייבות בקרבן שתחלק בין הטומאות.

השני: משום שהחיוב על שתי הטומאות חל בעת ובעונה אחת, והיינו שיש לומר שחיוב קרבן הטומאה הוא למחרת טהרתו, ואם נטהר מטומאה אחת ביום השביעי, וחזר ונטמא באותו יום, אין הוא מתחייב למחרת בקרבן, שאין זה מחרת טהרתו כיון שנטמא שוב, ואם כן אינו מתחייב את הקרבן הראשון אלא למחרת טהרתו הגמורה לכשייטהר מן הטומאה השניה, וצריכים החיובים לחול כאחד, ואמרה התורה שיהיה

ומדלא מוקים ליה רב חסדא כרבי, לימא [האם נאמר] דקסבר רב חסדא: ליליא – המונעו מלהקריב קרבן – לאו "מחוסר זמן" הוא להיחשב בלילה כמי שלא יצתה לו שעה הראויה להביא קרבן! ?

כלומר: היות ומצד הנזירות כבר הגיע זמן הבאת הקרבן בליל יום השמיני שהוא "יום השמיני", אלא שמצד אחר אינו יכול להביא קרבן כי אין מקריבין אלא ביום, לכן נחשבת תחילת הלילה כשעה הראויה להביא קרבן, ואם כן חופפת שעה זו את שעת חלות נזירות הטהרה, והטומאה שלאחרי שעה זו היא אחר שעה הראויה להביא קרבן.

אמר דחה רב אדא בר אבהה:

לא תוכיח מדברי רב חסדא שלילה לאו מחוסר זמן, כי הא בהא תליא [זמן חלות נזירות הטהרה תלויה בשעה הראויה להביא קרבן, זמנה של זו כזמנו של זה] –

כלומר: הזמן שבו מתחיל הוא למנות את נזירות הטהרה אינו תלוי ב"יום השמיני", עד שנאמר: כיון שהגיע יום השמיני הרי הוא מונה נזירות טהרה, ואילו "שעה הראויה להביא קרבן" עדיין לא יצתה כי הלילה מחוסר זמן, והמשנה בכריתות אתיא כרבי.

אלא זמן תחילת נזירות הטהרה תלוי הוא בזמן הראוי להביא קרבן, וזמנם של שני אלו חופף הוא.

והיות שפירשה הגמרא שלפי רבי אין הקרבנות עצמן מעכבות, שבה הגמרא לדברי רב חסדא שפירש את המשנה בכריתות כרבי יוסי כרבי יהודה, ומקשה עליו:

ורב חסדא מאי דוחקיה [מי דחקו] לאוקמיה לההיא משנה **כרבי יוסי כרבי יהודה**, ומשום שלדעת רבי, אי אפשר שתארע טומאה אחת לאחר תחילת נזירות הטהרה של חברתה אם לא שכבר יצאה לה לטומאה הראשונה שעה הראויה להביא קרבן, כי חלות נזירות הטהרה היא רק בזמן הבאת הקרבן ביום השמיני –

והרי לפי מה שנתבאר לדעת רבי שאינו צריך לחלות נזירות הטהרה את הקרבן עצמו אלא את היום השמיני שהוא יום הבאת קרבנותיו, הרי קדם זמן זה לשעה הראויה להביא קרבן, כי נזירות הטהרה מתחילה בליל יום השמיני שהלילה הולך אחר היום שלאחריו, ושעה הראויה להביא קרבן היא רק בבוקרו של יום היות ואין מקריבין קרבנות בלילה, ואם כן:

לוקמה [יעמידנה רב חסדא לאותה משנה]: כגון דנטמא שני פעמים בליל שמיני של טומאתו הקודמת, ורבי היא! ?

ונמצא שאירעה כל טומאה אחר חלות נזירות הטהרה שהיא בלילה וקודם שיצתה לטומאה הקודמת שעה הראויה להביא קרבן שהיא אינה אלא ביום.

(כ"א) דבהבאת קרבן הכתוב מדבר, משמע דלא קפיד אלא איום שמיני, ולמעוטי שביעי דבר פלוגתיה [רבי יוסי כרבי יהודה].

אחרים המובאים בהמשך הסוגיא, ומנין לנו לבאר בדעת רבי שיטה חדשה! ?
ותירצו: משום דרבי לא אדכר במילתיה

ראשונה אחר הזאה וטבילה, לאחר שהחלה נזירות הטהרה, וחזר ונטמא בשביעי לטומאה שניה אינו מביא אלא קרבן אחד, היות ועדיין לא יצתה שעה הראויה להביא קרבן שאינה אלא ביום השמיני.

אבל נטמא בשמיני לטומאה ראשונה [ואף קודם שהחל להביא קרבנותיו] שכבר החלה נזירות הטהרה, וחזר ונטמא בשמיני לטומאה שניה, מביא קרבן על כל אחד ואחד, כי כבר יצתה שעה הראויה להביא קרבן.

ומתחיל כל נזיר שנטמא ומונח את נזירות הטהרה שלו מיד ביום השביעי אחר הזאה וטבילה, דברי רבי אליעזר.⁽³⁾

וחכמים אומרים:

אף שנטמא בשמיני כיון שלא החל עדיין להביא קרבנותיו, הרי זה מביא קרבן אחד על הכל, עד שיביא הטאתו, כי חכמים

ונמצא, דאי אמרת: "ליליא מחוסר זמן", אימת מיחזי לקרבן — מאימתי ראוי הוא להביא קרבן, ויהיה אותו זמן "שעה הראויה להביא קרבן" — לצפרא [לבוקרו של יום השמיני], ואם כן נזירות טהרה נמי לא חיילא עד צפרא [אף היא אינה חלה עד הבוקר].

ואי אמרת "ליליא אינו מחוסר זמן" ו"שעה הראויה להביא קרבן" היא מבערב, אף נזירות טהרה חיילא מאורתא [מבערב].

ולכן לעולם לא תמצא לרבי שתחול נזירות הטהרה של הראשונה ולא יצאה לה עדיין שעה הראויה להביא קרבן.⁽²⁾

תנו רבנן:

דברי תנא קמא מתבארים לפי גירסת התוספות ופירושו.

נטמא פעם שניה בשביעי של טומאה

וטבילה — ומשום שאם לא כן — וחלות נזירות הטהרה הוא ביום השמיני לדעתו של רבי אליעזר — תיקשי: הרי רבי אליעזר עצמו סובר במשנתנו, שאינו סותר את הקודמין ואינו מביא קרבן טומאה "בו ביום" שהחל למנות אלא דוקא ביום שלאחריו, וא"כ הטומאה השניה שהיתה ביום השמיני לטומאה ראשונה הרי טומאת "בו ביום" היא, שאין רבי אליעזר מחייב עליה קרבן; ובהכרח לפרש שמונה מהשביעי, ונמצאת טומאת היום השמיני טומאה ביום השני ולא "בו ביום".

ב. ונתקשו האחרונים: דברישא דקתני: "נטמא בשביעי וחזר ונטמא בשביעי אינו מביא אלא קרבן אחד", פירשו התוספות את הטעם

2. סברת הגמרא במסקנתה היא, כי אף שנאמר "ביום ההוא", דמשמע מתחילת יום הבאת הקרבנות, מכל מקום הרי נאמר גם "וכפר עליו מאשר חטא על הנפש" והדר "וקדש את ראשו ביום ההוא", ולכל הפחות משמע שתחול נזירות הטהרה מהזמן שהוא ראוי להביא את קרבנותיו, על פי תוספות.

3. א. כתבו התוספות: אף על פי שפשטות הברייתא משמע שביום השמיני הנזכר בברייתא אז הוא מתחיל למנות ו"מיד" היינו בבוקרו של יום ואף שעדיין לא הביא קרבנותיו [וכדעת רבי], ולא כפי שנתפרש בפנים שמונה מהשביעי; מכל מקום יש לסטות מן הפשטות ולפרש שמונה מיד ביום השביעי אחר הזאה

והנה לפי פירושו של הגר"א איתא בברייתא לשון "אינו מביא אלא קרבן אחד", אף שאין כאן סיבה אלא לקרבן ראשון בלבד שהאחרות הרי אירעו באותה נזירות ראשונה [שלא התחיל עדיין נזירות טהרה], וזה דלא כמו שנקט רבינו עקיבא איגר שאין שייך לומר "אינו מביא אלא קרבן אחד" לפי רבי אליעזר עד שלא עברו שני ימים, שהרי אם שייך לשון זה כשאירעה טומאה שניה עד שלא התחילה נזירות טהרה כלל והן שתי טומאות על נזירות אחת, כל שכן ששייך לשון זה כשכבר התחילה נזירות טהרה אלא שאירעה הטומאה השניה "בו ביום"; וכן משמע כדברי הגר"א, גם בתוספות לעיל בעמוד א' ששנינו "נטמא טומאות הרבה אינו מביא אלא קרבן אחד", ומבואר בגמרא שם שבהכרח כבר התחילה נזירות טהרה, ופירושו שם התוספות, דאם לא כן תיקשי לשון "טומאות הרבה" היות ואינן אלא טומאה אחת ארוכה, הרי שלא הוקשה מלשון "אינו מביא אלא קרבן אחד", וזה סיעתא לדברי החזון איש [קלט ו] שלשון זה אינו מכריע, וראה עוד בהערה הבאה.

ד. ובקרבן אורה כתב, שלדעת כמה ראשונים מוכרח ממקום אחר שלרבי אליעזר אין מתחיל נזירות טהרה אלא מליל שמיני; ולפי שיטתם כתב לבאר, דרבי אליעזר לא אמר אלא בתחלת הנזירות שהוא צריך שני ימים לקרבן טומאה, אבל בטומאה שניה של אותה נזירות, הרי זה מביא קרבן טומאה אפילו אם לא היו לו שני ימים, ראה שם.

ה. וב"באר משה" ו"החזון איש" [קלט ה] כתבו, דמהרמב"ם [נזירות ו ו] מוכח שהוא סובר אליבא דרבי אליעזר שלא הצריך שני ימים אלא לסתירה [ראה גם בחידושים בשם הגר"י], אבל קרבן טומאה מביא [שלא כהתוספות], והכריח הרמב"ם פירוש זה מכח קושיית התוספות.

משום שלא יצתה שעה הראויה לחיוב קרבן, ולמה לי טעם זה, והרי לרבי אליעזר אינו חייב כלל בקרבן שני ושלישי היות וטומאת "בו ביום" היא; [ורבינו עקיבא איגר חיזק את הקושיא מגוף לשון הברייתא "אינו מביא אלא קרבן אחד", דמשמע שיש כמה חיובי קרבנות אלא שנפטר באחד, ולרבי אליעזר דמשנתנו הרי אינו כן! ? וראה חזון איש קלט ו שכתב, דלשון זה אינו מכריע, ראה שם] !?

ותירץ אחר העיון: דאף על פי שהטומאה השניה שאירעה בשביעי לטומאה הראשונה אכן טומאת "בו ביום" היא ואין כלל סיבה לחייב עליה קרבן, מכל מקום הטומאה השלישית [בשביעי לטומאה השניה] אינה טומאת "בו ביום" של תחילת המנין, כי נזירות טהרה שהחלה בשביעי לטומאה ראשונה לא נתבטלה על ידי הטומאה השניה שהיתה בו ביום, שהרי לרבי אליעזר טומאת "בו ביום" אינה סותרת, ואם כן כשנטהר מן הטומאה השניה בשביעי שלה הרי הוא "ממשיך" את המנין שכבר החל בו ולא נסתר, והוא יום השני למנין, וטומאה שלישית שאירעה בו אינה טומאת "בו ביום", ומן הדין היה שיתחייב עליה קרבן נוסף אם לא שעדיין לא יצתה שעה הראויה להביא קרבן, וראה עוד שם שהאריך לבאר למה שנינו בברייתא זו שלש טומאות, ולא די בשתי טומאות.

ג. והגר"א הגיה במקום "דברי רבי אליעזר" "דברי רבי", ופירושו הברייתא הוא שמונה משמיני; ולפי פירושו ביאור כל הברייתא הוא: "נטמא בשביעי וחזר ונטמא בשביעי, אינו מביא אלא קרבן אחד", היות ונטמא אריכתא דמיא; נטמא בשמיני וחזר ונטמא בשמיני, אף שכבר החלה נזירות טהרה הרי יצתה שעה הראויה לקרבן, ולכן מביא קרבן על כל אחד ואחד.

סוברים: עד שלא הביא חטאתו אינו מונה נזירות טהרה, ונמצאת הטומאה השניה כטומאה אריכתא עם הטומאה שלפניה, ומביא קרבן אחד.⁽⁴⁾

הביא חטאתו על טומאה הראשונה [ואף שלא הביא את עולתו ואשמר], והחלה נזירות טהרה, ונטמא בשנית, והביא חטאתו על טומאה שניה ונטמא בשלישית, הרי זה מביא קרבן [אותם הקרבנות שעדיין לא הביא] על כל אחד ואחד, שנזירות טהרה מתחלת אחר הבאת החטאת ומתחייב הוא בקרבן על כל שלשת הטומאות, ומאחר שכבר יצתה שעה הראויה להביא קרבן, הרי זה מביא קרבנותיו לכל אחד ואחד.

הביא חטאתו ולא הביא אשמו [וגם אם לא

הביא את עולתו], הרי זה מונה נזירות טהרה, שאין האשם מעכב מנזירות טהרה מלחול.⁽⁵⁾

רבי ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקה אומר:

כשם שחטאתו עיכבתו מלמנות נזירות טהרה עד שיביאנה, כך אשמו מעכבו מלמנות נזירות טהרה עד שיביאהו.⁽⁶⁾

ומקשינן: **בשלמא לרבי אליעזר הסובר** נזירות טהרה משביעי הוא דחילא, טעמו הוא משום דאמר קרא: "וקדש את ראשו ביום ההוא. והזיר לה' את ימי נזרו", ולכך הוסיף הכתוב "ביום ההוא", כדי ללמדך שיקדש ראשו ביום תגלחתו אף על פי שלא הביא קרבנותיו, כלומר: אף על פי שלא

אינו מתחיל למנות נזירות דטהרה עד שיביאם, אבל לרבי יוסי ברבי יהודה דביום השביעי אחר שגילח מתחיל מיד נזירות דטהרה, לדידיה לא אתי קרבן למיחל עליה נזירות דטהרה; [ונכתב ב"קהלות יעקב" נזיר סימן ד', שלדעת רבי יוסי קרבן זה הוא לכפר על הטומאה, וכשאר קרבנות הבאין על חטא].

ובפשוטו מה שכתב הרא"ש דלרבי יוסי ברבי יהודה אינו קרבן להחלת נזירות טהרה, הוא לאו דוקא, והוא הדין שלרבי הסובר שחלה עליו נזירות טהרה ביום השמיני אף על פי שלא הביא קרבנותיו, שאין זה קרבן להחלת נזירות טהרה.

ואולם יש להסתפק, לדעת חכמים שהחטאת מעכבת ולא האשם, האם החטאת היא להחלת נזירות טהרה והאשם לענין אחר, או שאף האשם הוא להחלת נזירות טהרה רק שאינו מעכב, או, שמתוך שהאשם אינו להחלת נזירות טהרה, אף החטאת אינה להחלת נזירות טהרה.

4. לעיל בהערה נתבאר שדנו אחרונים אם שייך לשון "אינו מביא אלא קרבן אחד", על שתי טומאות שאירעה השניה קודם לתחילת נזירות טהרה, או על שתי טומאות שאירעה השניה בו ביום של הנזירות השניה לדעת רבי אליעזר; ואם לשון "אינו מביא אלא קרבן אחד" אין שייך באופן זה, כל שכן שאין שייך לומר לשון "מביא קרבן אחד על הכל" כל שאין אתה מחייבו משום נזירות אחרת, ואילו כאן מבואר לשון זה אף שאירעו שתי טומאות בנזירות טהרה אחת.

5. וכל שכן שאין העולה מעכבת, ולא הוצרך לאומרו דפשיטא היא כיון שאינה אלא דורון בעלמא, כמבואר בהמשך הסוגיא.

6. א. בגמרא כריתות ח ב איתא: "נזיר טמא כי קא מייתי קרבן למיחל עליה נזירות דטהרה". וכתב שם בשיטה מקובצת אות טז [נדפס בסוף המסכת], דהיינו למאן דאמר ש"לעולם

אמר לך רבי ישמעאל: "ביום ההוא" ללמד הוא בא: אף על פי שלא הביא עולתו.

ומקשינן לרבנן, מנין להם ללמוד: אף על פי שלא הביא אשמו, והרי שמא לא בא הכתוב למעט אלא את העולה, ואילו האשם אכן מעכב?!⁽⁹⁾

ומשנינן: קא סברי רבנן: עולה לא בעי מיעוטא שאינה מעכבת, כי העולה דורון בעלמא הוא ואינה מכפרת בשום מקום,⁽¹⁰⁾ ופשיטא שאינה מעכבת; אבל רבי ישמעאל

הגיע היום הראוי להבאת קרבנותיו.⁽⁷⁾

ואף לרבנן הסוברים שחטאתו מעכבתו, ניחא מה שאמר הכתוב: "ביום ההוא", שהוא בא ללמד: אף על פי שלא הביא אשמו, וללמד, שאין אשם זה ככל האשמות שבכל מקום שהן מעכבות.⁽⁸⁾

אלא רבי ישמעאל [בנו של רבי יוחנן בן ברוקה] הסובר שאף אשמו מעכבו, אם כן "ביום ההוא" למה לי?! לא יאמר הכתוב אלא "וכפר עליו מאשר חטא על הנפש וקדש את ראשו. והזיר לה' את ימי זורו"?!

לרבנן הסוברים שחטאתו מעכבו, ובלאו הכי "ביום ההוא" אינו ממש "ביום ההוא", אם כן נאמר שלא בא לרבות אלא אף על פי שלא הביא עולתו.

ועוד יש לפרש, שעיקר קושיית הגמרא היתה משום שאשמות שבכל התורה מעכבות [כמבואר סברא זו בתוספות סד"ה בשלמא, ובגמרא בהמשך].

ואם כן יש לומר, על פי מה שנתבאר לעיל בהערה, שלרבי אין הקרבנות באות כדי להחיל נזירות דטהרה, רק לדעת הסוברים שהקרבנות מעכבות, ואם כן בשלמא לרבנן שהקרבנות באות כדי להחיל נזירות דטהרה, אם כן יש לנו לומר שאף מעכב הוא בהחלת נזירות דטהרה, כשאר אשמות שהן מעכבין על מה שהם באים, אבל לרבי הסובר שמתחלתו לא בא הקרבן כדי להחיל נזירות דטהרה, אם כן מהיכי תיתי שיעכב בחלות נזירות דטהרה, והרי לא בא לשם כך, ואין לך לומר שיעכב אלא בכפרת הטומאה שהוא בא עליה, [ואולם מה שנתבאר כאן תלוי בספק שנתבאר בהערה 6].

10. רא"ש; וביאור ענין "דורון" ראה ברש"י בזבחים ז ב ד"ה עולה דורון היא.

7. נתבאר לפי שיטת התוספות; והעירו התוספות, שלשון "אע"פ שלא הביא קרבנותיו" האמור כאן לשיטת רבי אליעזר, אינו דומה ל"אע"פ שלא הביא קרבנותיו" האמור לעיל בגמרא לשיטת רבי, כי לרבי הכוונה משהגיע יום השמיני קודם שהביא קרבנותיו, ע"כ. ועוד חלוק לשון הגמרא מדלעיל, שלעיל אמרו "אם אינו ענין ליום השמיני תנהו ענין ליום השביעי" לדעת המפרש ביום תגלחתו, ואילו כאן לא הזכיר זה, ולגירסת הגר"א הכל ניחא.

8. פירש הרא"ש שלכך אנו מרבים את החטאת לעיכוב ולא את האשם, משום שהחטאת כתובה קודם "וקדש ראשו", ואילו האשם כתובה אחר כן בסדר הכתובים, ומשמע שמקדש הוא את ראשו למנות נזירות דטהרה אף קודם שיביא את אשמו.

9. יש לעיין למה מקשה הגמרא רק על רבנן, ולא על רבי המפרש: אף על פי שלא הביא קרבנותיו כלל.

ובפשוטו הטעם הוא משום שמשמעות הכתוב היא שאינו תלוי אלא "ביום ההוא" בלי קרבנות כלל, ולכן סובר רבי כפשט הכתוב, אבל

סובר שעולה לאו דורון הוא. (11)

ומפרשת הגמרא: מאי טעמייהו דרבנן הסוברים שהאשם אינו מעכב? (12)

ומפרשינן: דתניא: "והזיר לה' את ימי נזרו, והביא כבש בן שנתו לאשם" מזה תלמוד לומר?

לפי שמצינו שכל אשמות שבתורה שהן מעכבין, יכול אף זה מעכבו.

י"ט-א תלמוד לומר: "והזיר והביא" אף על פי שלא הביא את אשמו הזיר כלומר: חל עליו נזירות טהרה. (1)

רבי ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקה אומר: "והזיר והביא", אימתי הזיר בזמן שהביא. (2)

מאן תנא להא דתנו רבנן [מי הוא התנא מן

התנאים שנזכרו, ששנה את הברייתא הבאה]:

אשה שנדרה בנזיר ונטמאה, והפרישה לקרבן טומאתה שתי תורים אחד חטאת ואחד לעולה וכן בהמה לאשם, ואחר כך הפר לה בעלה, הרי היא מביאה את חטאת העוף שהפרישה, ואינה מביאה את עולת העוף. וכן אינה מביאה את אשמה, וכדמפרש טעמא ואזיל.

אמר רב חסדא: רבי ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקה היא, שהוא סובר: עולה לאו דורון הוא —

כי לרבנן שהם סוברים שהעולה דורון היא, לא תיתכן סיבה שלא תביא את העולה שהרי אינה חולין בעזרה כי תמיד יכולה היא להביא דורון, ובהכרח שהעולה אינה דורון וכרבי ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקה. (3)

12. צריך ביאור, והרי כבר נתנה הגמרא טעם לדברי חכמים, ומה צריך עוד? וראה בזה בהגהות הגאון רבי אלעזר משה זצ"ל, ובהגהות הרד"ל, וב"באר משה".

1. ראה בתוספות שביארו למה צריכי הן "והזיר והביא" והן "ביום ההוא".

2. ראה ביאור בזה במלבי"ם במדבר ו יא.

3. א. בתוספות ביארו את הברייתא באופן שכבר הפרישה את קרבנותיה, ועל פי דבריהם נתבאר בפנים.

ב. בפשוטו, ביאור דברי רב חסדא הם: כיון שכבר הפרישה את עולתה — וכמו שכתבו התוספות — למה לא תביאנה; אבל אם שלא

11. כן מפורש בתוספות לקמן י"ט א ד"ה אמר. אבל בתוספות כאן כתבו: ואם תאמר מאי טעמא דרבי ישמעאל שפיר קאמרי ליה רבנן? ויש לומר משום שחטאת ועולה בכתוב אחד נאמרו, ואחריהם כתוב "וכפר עליו וקדש ראשו", ואם כן אם לא שמיעט הכתוב את העולה מלעכב במנין נזירות טהרה, הייתי אומר כיון שהעולה כתובה קודם "וקדש ראשו", אם כן תעכב היא את חלות נזירות טהרה, ולכן קא משמע לן הכתוב שאף מה שאמור קודם "וקדש ראשו" אין מעכבים כולם, ומסתבר לפרש את הפסוק על החטאת משום שעיקר כפרה בחטאת היא; [וכבר הרגיש ב"באר משה" בסתירת דבריהם כאן לדבריהם לקמן, וראה מה שכתב ב"קין אורה"].